

REG i FUTUR

La Jornada Reg i Futur que organitza la **Comunitat de REGANTS DELS CANALS D'URGELI** des de fa setze anys, va comptar aquest any amb la participació d'en Baldiri Ros, president de l'Institut Agrícola amb la ponència **EL REGADIU A LA COMUNITAT EUROPEA**, que transcrivim a continuació.

REG i FUTUR 16a JORNADA 3 FEBRER 2017 Teatre l'Amistat
C. Ferrer i Segura, 11 - Molins de Rei

9.00 h
■ LLIURAMENT DE DOCUMENTACIÓ

9.30 h
■ INAUGURACIÓ I PRESENTACIÓ
Sr. Ramon Carné Teixidó
President de la Comunitat General de Regants dels Canals d'Urgell
Il·lm. Sr. Marc Solsona Aixalà
Alcalde de l'Ajuntament de Molletusa
Il·lm. Sr. Joan Reñé Huguet
President de la Diputació de Lleida
Il·lm. Sr. Josep M. Huguet Farré
President del Consell Comarcal del Pla d'Urgell

10.00 h
■ PRESENTACIÓ JORNADA
Moderador Sr. Juan Cal Sánchez
Director Executiu del GRUP SEGRE

10.10 h
■ LA IMPORTÀNCIA ESTRATÈGICA DEL REGADIU: VALORS DEL REGADIU
Dr. Joan Girona Gomis
Investigador del Programa Ús Eficent de l'Aigua (BTA)

10.30 h
■ TAULA DE NOVES TECNOLOGIES
10.30 h
Dr. Jaume Casadesús Brugués
Cap del Programa Ús Eficent de l'Aigua (BTA)
11.00 h
Sr. Francesc Xavier Bellvehi Busquets
Director i Gerent d'AUXILIAR D'EXPLOITACIONS ENERGÈTIQUES
11.15 h
Sr. Miguel Tejero Juste
Director comercial de RIEGOSALZ

11.30 h
■ PAUSA – CAFÈ

12.00 h
■ EFICIÈNCIA EN CANONADES DE PRFPV PER A REGADIU
Sr. Josep Aubeso Gassó
Director tècnic AMIANIT

12.15 h
■ ENERGIA I REGADIU
Sr. Joaquim Llop Ribalta
President del Col·legi d'Enginyers Industrials de Lleida
12.45 h
■ EL REGADIU A LA COMUNITAT EUROPEA
Sr. Baldiri Ros Prat
President de l'Institut Agrícola Català de Sant Jaume
13.15 h
■ TORN OBERT DE PARAULES
13.30 h
■ CLOENDA
Sr. Ramon Carné Teixidó
President de la Comunitat General de Regants dels Canals d'Urgell
Hble. Sra. Meritxell Serret Aleu
Consellera d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació (DARP)

14.00 h
■ DINAR

Retransmissió de la Jornada per la web:
www.canalsurgell.cat

EL REGADIU A LA COMUNITAT EUROPEA

Baldiri Ros

El títol de la jornada, que és “Reg i futur”... jo hagués posat “el futur del reg” perquè a vegades no el tenim prou clar. Hi havia un professor que deia “L’agricultura espanyola i catalana, serà de reg o no serà”. I per què feia aquesta afirmació? doncs perquè per assumir els reptes- que més endavant comentaré- l’únic element imprescindible, inexcusable i la principal variable per l’ajustament alimentari és el regadiu.

Aigua i terra. Són dos recursos escassos. L’aigua, renovable; la terra, és finita. D’aquets dos recursos, l’agricultura és l’activitat que més quantitat consumeix. La manca de terres cultivables no la podem corregir amb l’ús de fertilitzants – que té limitacions- o per l’ús de tecnologies que també té limitacions, per tant l’única manera d’incrementar la productivitat és el regadiu.

Només hi cap aquesta solució. De totes maneres sembla que el món del regadiu estigui maleït. Ja ho deia Norman Borlaug, pare de la revolució verda i Premi Nobel de la Pau, que va dir: “*el món té la tecnologia i elements necessaris per alimentar 10 mil milions de persones*” i la pregunta que es feia era: “*ens permetran fer ús d’aquestes tècniques i elements a agricultors i ramaders?*”, i ell mateix es responia, “*sembla que no –de moment-*“. El mateix Borlaug deia que una d’aquestes pràctiques tecnològiques estaven dirigides a l’expansió del regadius i amb tècniques de màxima eficiència. Avui, continuava dient, el reg és la gran variable per a l’agricultura i les demandes alimentàries.

Baldri Ros, president de l'INSTITUT AGRÍCOLA
i Juan Cal Director Executiu del GRUP SEGRE

Intensificar l'explotació amb l'aigua és pràcticament l'únic mitjà que es pot posar en marxa Juntament amb els OMG (els organismes modificats genèticament) però això mereix una altra conferència. És per aquesta raó que tenim l'obligació de garantir el reg per a què la societat tingui futur.

Només quatre dades per emmarcar el sector de l'aigua al món: El món té 300 milions d'hectàrees de reg; el 42% de les quals corresponen a la Xina i a la Índia, a continuació els Estats Units amb 25 milions d'hectàrees i Europa amb 18 milions d'hectàrees. També perquè ho tinguem clar, el 86% d'aquesta superfície de reg es fa per reg de superfície, l'11% amb aspersió i el 3% amb reg localitzat, això a nivell mundial, evidentment que amb altres àmbits això canvia.

El problema que tenim a Europa és que els Estats membres que tenen superfície de regadiu són Espanya, França, Portugal, Itàlia, Grècia i representen el 84% de la superfície agrària regada, per tant, són els països de la mediterrània els que tenen la major part de la superfície regada a Europa.

Quan em van comentar que la ponència es titulava "El rec a la UE" ... home, és un bon títol, però jo el problema que tinc és q la comunitat europea no té política de regadius i que la gestió de l'aigua només la regula la Directiva Marc de l'aigua i és evident que aquesta Directiva no és precisament una directiva favorable als interessos dels regants. Per què? Doncs perquè la directiva marc de l'aigua no té en compte cap variable que es refereixi a la producció d'aliments i , malgrat que se'ls hi recorda constantment, que s'estima que si no fos per la productivitat que permet el reg per arribar a la producció actual, necessitaríem 500 milions d'hectàrees més per cobrir les necessitats, hectàrees que no tenim.

L'absoluta desconexió entre la Direcció General d'Agricultura i la Direcció General de Medi Ambient a Europa provoca tensions perquè les tendències de l'augment de consum de recursos fins el 2030, s'estima que hi haurà un 41% més de consum d'aigua, un 27% més de consum d'aliments i un 33% més de consum d'energia. Aquets consum d'energia va vinculat també a l'estalvi d'aigua per millorar l'eficiència. Aquesta desconexió entre les dues direccions generals queda de manifest amb la jornada que es va desenvolupar ahir a Brussel·les sobre la "Governança de l'Aigua". Entre els assistents no apareix cap referent agrari, cap eurodiputat espanyol o del marc mediterrani i cap comunitat de regants. Com podreu entendre només hi havia la presència del lobby dels ambientalistes i el lobby d'empreses de serveis d'aigua a Europa. Per aquesta raó un dels objectius que ens vàrem proposar, i jo intento proposar-me, de tenir clar que, o estàs en els llocs de decisió – i és evident que és Europa- o sino no hi comptem. Penseu que tot el que afecta als països del sud d'Europa, els països mediterranis, tenim enormes conflictes a l'hora de negociar a Brussel·les les qüestions que ens afecten tant en l'àmbit de l'agricultura però també, ara, en l'àmbit de l'aigua.

En aquests moments només hi ha dues organitzacions de regants a Europa en la que hi participa Espanya. Una és La Comunitat Euromediterrània de Regants, juntament amb Itàlia, França, Portugal, Grècia, Marroc, Tunísia, Egipte, Turquia, Alemanya i Romania i, després, hi ha la Unió Europea de maneig d'aigua associació amb Itàlia, Hongria, Regne Unit, Alemanya, Espanya, França, Bèlgica, aquestes dues associacions són relativament joves, porten 10 any de retard, en l'àmbit de la influència a l'hora de la pressió pel tema de l'aigua i el gran repte que ens queda als agricultors és que nosaltres no som els que dirigim la gestió directa.. les nostres oportunitats per poder millorar, tenir clar quina és la gestió de l'aigua, quin és el repartiment de quotes, amb la situació actual poca cosa tindrem a dir. És imprescindible la creació de grups de lobby de regants per defensar els interessos.

Els reptes que hem anat manifestant aquest matí, és a dir, els reptes de millorar l'eficàcia, de millorar les tecnologies, de reduir el consum d'aigua, tot això jo diria que res a dir. Els únics aspectes negatius que tenim, és que per exemple a Catalunya ens han limitat 40.000 hectàrees de regadiu en el Segarra-garrigues. Jo encara intento entendre com tothom accepta la pèrdua de superfície de rec, com ens podem permetre aquets luxe, davant una necessitat tan imperiosa de necessitat de terres de regadiu per millorar la productivitat. I això avui ens passa perquè no tenim capacitat d'influència en els àmbits de decisió de la Unió Europea.

Avui per avui els mediambientalistes – amb tot el respecte – perquè hi ha plantejaments seriosos i científics, però ens han passat al davant. Europa té el costum de fer enquestes o de fer consultes –diuen - a la ciutadania però jo els hi vaig proposar que enlloc de fer consultes a la ciutadania, fessin consultes al consumidor perquè no és el mateix un ciutadà que li facin una pregunta concreta a un consumidor que a l'hora d'anar a comprar, en un 90%, la resta el 10% valora altres coses.

L'aigua, és evident, i especialment en llocs com el que ens acull avui que és una comunitat de regants madura, amb molts anys de trajectòria, que ha reconvertit tota una zona de les Terres de Lleida, el que no podem és perdre la capacitat de gestionar, de millorar, de fer els cultius que creiem oportuns ... uns dels efectes que la Directiva Marc de l'aigua ens posa és que no es poden fer doble cultiu; per què? Perquè incrementa el consum d'aigua. Doncs com volem sobreviure, com volem ser competitius si no tenim doble cultiu.

És evident que l'augment de la demanda de l'agricultura i d'altres sectors ens està produint competència per l'aigua provocant tensions socioeconòmiques. La demanda d'aigua per a les ciutats i les indústries està creixent generant contaminació i exercint pressió sobre les comunitats rurals.

La manca d'un marc estable de drets d'aigua i la falta de capacitat de regulació pot contribuir als conflictes i la competència per a l'accés. L'estudi de sistemes de compensació de la petjada hídrica en termes d'equilibrar l'impacte al medi pot ser una via per aconseguir equilibrar el futur dels drets en l'ús de l'aigua. Les millores en l'eficiència en l'ús de l'aigua i la productivitat tenen el potencial de millorar la seguretat alimentària. El reg juga un paper cada vegada més estratègic a través de l'eficiència, el creixement del rendiment i la intensitat dels cultius.

Tots aquests plantejaments en referència als regadius només podran ser efectius si estem presents als llocs de decisió. Les comunitats de regants d'aquí i d'altres d'espanyoles tenen la potència o capacitat econòmica suficient per dedicar persones preparades per estar presents als llocs, tan a nivell estatal i sobre tot a nivell europeu perquè és allà on es decideix el futur. Aquesta és la meva recomanació; els temes d'energia, els temes tècnics ja els han tocat. Aquesta intervenció és filosòfica però del que sí que estic convençut és que en l'àmbit agrícola, en l'àmbit de la indústria agroalimentària i també en l'àmbit de l'aigua o estàs a Europa o vas sempre en retard per prendre les decisions. Moltes gràcies.

Baldri Ros i Raimon Ferrer-Solervicens conversant amb el Doctor Joan Girona, Investigador del Programa "Ús Eficient de l'Aigua", en un moment de la pausa cafè.